

Sancions i protestes: Cuba es convulsiona

Unes protestes històriques tornen a posar el focus internacional a Cuba, maltractada per dècades de sancions i la pandèmia.

Durant les últimes setmanes, Cuba ha tornat a ocupar titulars i a encapçalar blocs informatius, però la cobertura mediàtica ha demostrat no estar a l'alçada de la complexitat dels esdeveniments, posant en evidència la importància geopolítica que encara conserva l'illa caribenya i la multiplicitat d'interessos que intenten projectar la seva agenda informativa i política al voltant dels esdeveniments que tenen lloc a Cuba.

Aquest cicle d'esdeveniments va començar quan aquest mes, després dels mesos de pandèmia i crisi econòmica que han sacsejat Cuba de la mateixa manera que la majoria de països del món, es van donar a l'illa diverses manifestacions que protestaven la manca de provisions mèdiques i alimentàries bàsiques i especialment vacunes, que continuen sent escasses a Cuba. La pandèmia ha agreujat la situació d'escassetat i inflació que ja patia l'illa, i el declivi del nivell de vida mitjà s'ha accelerat amb les conseqüències de la pandèmia, que han privat l'illa dels importants ingressos turístics.

Durant aquestes protestes hi van haver desenes de detencions i al·legacions de violència policial, incloent un mort a l'Habana. En aquesta línia, l'Alta Comissària de la ONU pels Drets Humans va demanar l'alliberament dels detinguts i va encoratjar el govern a dialogar amb els

manifestants i a garantir el respecte als drets fonamentals durant aquestes protestes, incloent els dels periodistes, ja que alguns van ser detinguts durant les protestes.

En els dies següents, es van manifestar una multitud d'agents governamentals i civils arreu del món, i amb especial vehemència als Estats Units, que manté una relació complicada amb Cuba. Just el 23 de juny passat, a escasses dues setmanes de les protestes, l'Assemblea General de les Nacions Unides havia tornat a aprovar una resolució per 29è any consecutiu reclamant que els Estats Units retiressin el bloqueig a l'illa que dura des de fa dècades. 184 països hi van votar a favor, només dos en contra: els Estats Units i Israel. Aquesta resolució no és vinculant, però posa de relleu la unilateralitat de les sancions estatunidenques.

Fruit de les protestes, diversos mitjans i polítics dels Estats Units i altres països han incentivat una narrativa que ha demostrat no casar amb la realitat de l'illa, representant una imatge d'insurrecció anti-govern generalitzada i de terror policial, fins i tot arribant a utilitzar imatges de violència policial d'altres països (incloent Espanya i els Estats Units mateixos) o de les manifestacions pro-govern que s'han donat després de l'atenció internacional negativa dirigida a Cuba. Aquesta reacció política i mediàtica ens ensenyen que les relacions

internacionals de Cuba encara obeeixen lògiques ideològiques de la guerra freda, i que els Estats Units encara juga un paper important en tots els àmbits de la política cubana.

El Ministre d'Affers Exteriors cubà va adreçar l'Assemblea General de la ONU durant el debat sobre el bloqueig estatunidenc, que va qualificar de "guerra econòmica". També va afegir que el bloqueig econòmic que porta dècades afectant l'economia de l'illa encara afecta més al poble cubà durant la pandèmia, ja que dificulta la importació de material mèdic necessari per combatre el virus. Va concloure afirmant que "com el virus, el bloqueig asfixia i mata, s'ha d'aturar".

Mentrestant, el responsable de la missió estatunidenca va respondre que el bloqueig és una de les eines de Washington en el seu esforç per promocionar el respecte als drets humans a Cuba, i sobre l'impacte que el bloqueig té en la lluita contra la pandèmia va apuntar que els Estats Units envien ajuda humanitària a l'illa. Finalment va afirmar que la lluita per la democràcia continua al centre de la seva política, i que les sancions són eines en aquesta lluita.

No obstant, ja fa més d'un any que experts i comissions de les Nacions Unides van publicar una declaració conjunta avisant als Estats Units que no

aixecar les sancions a Cuba posaria en risc moltes vides durant la pandèmia, ja que comprometen la capacitat del país d'aconseguir provisions mèdiques, menjar i altres productes essencials. A aquesta evidència s'hi suma el fet que les sancions existeixen des de fa més de seixanta anys i no han aconseguit produir un canvi de règim, cosa que demostra la seva ineficàcia.

La il·legimitat davant la comunitat internacional de les sancions unilaterals estatunidenques està exacerbada pel doble estàndard de Washington, que té com a aliats i socis països on es registren regularment abusos greus i sistemàtics dels drets humans a escales molt més grans, com és el cas del Regne d'Aràbia Saudita o Israel. Més enllà de la política exterior, els Estats Units té clars problemes penitenciaris i de violència policial propis, i la gota que fa vessar el vas és la pervivència de la base il·legal de Guantánamo, a l'illa de Cuba mateix, on els Estats Units ha torturat sistemàticament presoners. Totes aquests motius aïllen als Estats Units diplomàticament en aquest tema, tot i que l'arribada de Biden no fa preveure cap canvi.

En aquestes circumstàncies, Cuba presenta una taxa de vacunació semblant a les dels seus veïns caribenys i centreamericans, però també pateix persistentment de manca de les provisions per cobrir les necessitats bàsiques dels ciutadans. Això,

combinat amb la naturalesa autoritària del règim cubà és el que ha encès el moviment de protesta, amb el que el govern no ha sabut dialogar i contra el que ha utilitzat mitjans repressius, no d'una manera fonamentalment diferent a cap altre estat, però si sota un focus d'atenció internacional.

El futur immediat de l'illa no sembla incloure gaires canvis radicals, ja que l'administració Biden ha deixat clar que continua compromesa en les sancions a Cuba i les dimensions de les protestes anti-govern que ha patit l'illa fins a dia d'avui no

representen una amenaça a la supervivència del règim cubà actual, i menys després de les protestes de suport que s'han pogut veure als carrers en resposta a la creixent atenció internacional. De tota manera, malgrat ser reduïdes, no es veien protestes així contra el govern des de feia dècades a l'illa, i podrien ser un signe de que hi comença a haver fissures en el règim comunista hereu de Fidel Castro.

Mallol Codony Busquets,
equip d'ANUE

Referències:

Nicolls, R. (2021, 17 juliol). *Cuba's president slams social media 'hatred' after protests*. Aljazeera English. <https://www.aljazeera.com/news/2021/7/17/cuba-president-slams-social-media-hatred-after-protests>

OHCHR. (2020, 7 agost). *UN Experts: Sanctions proving deadly during COVID pandemic, humanitarian exemptions not working*. United Nations Human Rights Office of the High Commissioner. <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=26155&LangID=E>

UN News. (2021, 16 juliol). *UN rights chief calls for prompt release of protestors held in Cuba*. United Nations. <https://news.un.org/en/story/2021/07/1096002>

UN News. (2021, 23 juny). *UN General Assembly calls for US to end Cuba embargo for 29th consecutive year*. United Nations. <https://news.un.org/en/story/2021/06/1094612>

UN News. (2020, 7 agost). *COVID-19: Lift sanctions 'bringing suffering and death', urge UN rights experts*. United Nations. <https://news.un.org/en/story/2020/08/1069732>

Publicat per:

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

L'ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades per els seus col·laboradors.